بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2015/HC-A/331
- އިސްތިއުނާފު ކުރިފަރާތް:
  * ނަން: އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރު
  * ދ.ރ.ކ. ނަންބަރު: A143928
  * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ބ.ހިތާދޫ/ ރަނައުރާގެ
  * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ބ.ހިތާދޫ/ ރަނައުރާގެ
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތައް:
  * ނަން: އަޙްމަދު ޒަކީ
  * ދ.ރ.ކ. ނަންބަރު: A066391
  * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޝަރަފުމާވަންޒިލް/ ށ.ފޯކައިދޫ
  * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މ.އަލްފުސްގާނާގެ/ ކ.މާލެ
- ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 23 ޛުލްޙިއްޖާ 1436 / 06 އޮކްޓޫބަރު 2015
- ނިމުނު ތާރީޚު: 04 ޝަޢުބާން 1438 / 30 އެޕްރީލް 2017

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 656/Cv-C/2015
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ފައިސާ ހޯދުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 22 އެޕްރީލް 2015
- ނިމުނު ތާރީޚު: 09 ޖުލައި 2015
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
- ފަނޑިޔާރު އުސ.ޢަލީ ސަމީރު، ފަނޑިޔާރު އުސ.ޢަބްދުﷲ ދީދީ، ފަނޑިޔާރު އުސ.ޢަބްދުއްރަޢޫފު އިބްރާހީމް.

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 656/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުން އެދި ބ.ހިތާދޫ/ ރަނގަޅުގެ، އަބްދުލްލަޠީފް އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބަލައިގަނެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ލިބިފައިވަނީ، ސ.ފޭދޫ/ ޝަރަފުމާގޭމަންޒިލް، އަޙްމަދު ޝަރީފެވެ.

- **ޝަރީޢަތުން ނިންމާފައިވާގޮތް:**

01- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 656/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ ނިމުން ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން ބެލިއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާއަކީ، ސ.ފޭދޫ/ ޝަރަފުމާގޭމަންޒިލް، އަޙްމަދު ޝަރީފް (ދ.ރ.ކާޑު ނަންބަރު: A066931) އާއި، ބ.ހިތާދޫ/ ރަނގަޅުގެ، އަބްދުލްލަޠީފް އަޙްމަދު (ދ.ރ.ކާޑު ނަންބަރު: A143928) އާދެމެދު ކުރެވުނު ފައިސާ އާއި މުދަލުގެ އެގްރީމަންޓުގައި ވާގޮތަށް އަޙްމަދު ޝަރީފްގެ ފަރާތުން އަބްދުލްލަޠީފް އަޙްމަދަށް -/400,000ރ. (ހަތަރުލައްކަ ރުފިޔާ) ދިނުމަށް ވާޢަދުވެ، މި ފައިސާ 45 ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި އަނބުރާ ދައްކުމަށްކަމަށްބުނެ އަބްދުލްލަޠީފް ދިނުމަށް ކޯޓު ބައްދަލުވުމުގައި ފައިސާ ނުދީ ހަތަރު ދުވަސްވަންދެން ފައިސާނުދީ ޖަލްސާގެ ތެރެއިން ދުވާލަކަށް -/500ރ. (ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ގެ ޖުމްލަ -/540,000ރ. (ފަސްލައްކަ ސާޅީސްހާސް ރުފިޔާ) އާއެކު ޖުމުލަ -/940,000ރ. (ނުވަލައްކަ ސާޅީސްހާސް ރުފިޔާ) އެއްކޮށް އަޙްމަދު ޝަރީފްގެ އަތުން ލިބިގަތުމަށްޓަކައި އަބްދުލްލަޠީފް ދަޢުވާކުރުމުން ބެލުނު މައްސަލައެއްކަން އެނގޭކަމާއި،

އެމައްސަލައިގައި ސިވިލް ކޯޓުން ޙުކުމްކޮށްފައިވަނީ "ދެންފަހު، އަބްދުލްލަޠީފް (ދ.ރ.ކާޑު ނަންބަރު: A066391) ޝަރަފުމާގޭމަންޒިލް/ ސ.ފޭދޫ، އަޙްމަދު ޝަރީފް (ދ.ރ.ކާޑު ނަންބަރު: A143928) ރަނގަޅުގެ/ ބ.ހިތާދޫ އަބްދުލްލަޠީފް ދެމެދު ކުރެވުނު އެގްރީމަންޓުގައި ވާގޮތަށް އަޙްމަދު ޝަރީފްގެ ފަރާތުން އަބްދުލްލަޠީފް އަށް -/400,000ރ. (ހަތަރުލައްކަ ރުފިޔާ)

ދީފައިވާކަމަށާއި، މިފައިސާ 45 ދުވަހުގެ މުއްދަތުތެރޭގައި އަނބުރާ ހަވާލުކުރަންނުކުރެވިއްޖެނަމަ އުއްމުކުލްޘޫމް އަބްބަކުރު ދީފައިވާ ޗެކް ބައުންސްވެ ފައިސާ ނުލިބި ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ވެފައިވާތީ ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދުވާލަކަށް -/500 (ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ގެ ޖުމްލަ -/540,000ރ. (ފަސްލައްކަ ސާޅީސްހާސް ރުފިޔާ) އާއެކު ޖުމްލަ -/940,000ރ. (ނުވަލައްކަ ސާޅީސްހާސް ރުފިޔާ) އެއްފަހަރާ އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ އަތުން ލިބިގަތުމަށްޓަކައި އަބްދުﷲ ޝަކީރު ދަޢުވާކޮށްފައިވަނީ،

މިމައްސަލާގައި މިކޯޓުގެ ކޭސް ރެޖިސްޓްރޭޝަން ޑިވިޝަނުން ދެފަރާތް ހާޒިރުކުރަން ކުރުވުން މަސައްކަތުން ސުލްހަވެރި ހައްލެއް ލިބިފައިނުވާތީ މި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ގޮތް ނިންމުމަށްޓަކައި ދައުވާލިބޭ އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރު 12 ޖޫން 2015 ދުވަހުގެ 11:00 ގައި ޝަރީޢަތަށް މިކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުވުމަށާއި ހާޒިރު ނުވެއްޖެނަމަ ޣައިރު ހާޒިރުގައި މައްސަލަ ނިންމާނެކަން މަޢުލޫމާތު ދޫކުރެއްވި ހިލާފު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/61 (09 ޖޫން 2015) "ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމުގެ އުޞޫލު" އިން އެންގުމުން އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރު ބޭނުމިދާ އަދުގައިވާ ތާރީޚާއި ގަޑިއަށް ކޯޓަށް ހާޒިރުވެފައި ނުވާތީ، "ކޯޓަށް މީހުން ހާޒިރުކުރުވުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ ޤަވާޢިދު" ގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދައުވާލިބޭ އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރު ގެ ޣައިރު ހާޒިރުގައި މި މައްސަލަ ހިންގާ ބެލިއިރު،

ދަޢުވާކުރާ އަބްދުﷲ ޝަކީރު އާއި އުއްމުކުލްޘޫމް އާ ދެމެދު 22 މާރިޗު 2012 ދުވަހު ސޮއިކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ވާކަމާއި، މި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން -/300,000ރ. (ތިންލައްކަ ރުފިޔާ) އަބްދުﷲ ޝަކީރު ގެ ފަރާތުން އުއްމުކުލްޘޫމް އަށް ދިނުމާއި އަދި މި ފައިސާ އަނބުރާ އަބްދުﷲ ޝަކީރާ ހަވާލުކުރާއިރު ވިޔަފާރީގެ ފައިދާގެ 25% (ފަންސަވީސް އިންސައްތަ) އަށްވާ -/100,000 (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) އާއެކު -/400,000ރ. (ހަތަރުލައްކަ ރުފިޔާ) އަބްދުﷲ ޝަކީރު އަށް އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރު ގެ ފަރާތުން ދޭންވާނެކަމަށް އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ އަދި 3 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މި ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތަކީ 45 ދުވަސްކަމާއި ފައިސާ ނުދައްކާ އިތުރުވާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް -/500ރ. (ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) އަބްދުﷲ ޝަކީރަށް އުއްމުކުލްޘޫމް ދޭންޖެހޭނެކަން އެއްބަސްވުމުގެ 4 އަދި 5 ވަނަ މާއްދާއިން އެގެން އޮންނަކަމާއި، ބާކީވެފައިވާ -/400,000ރ. (ހަތަރުލައްކަ ރުފިޔާ) އަބްދުﷲ ޝަކީ އަށް ލިބިދިނުމުގެ ގޮތުން އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރު ގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ ޕާކް އިންވެސްޓްމަންޓް ކުންފުނިއާ އަރުހަމް އިންވެސްޓްމަންޓް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު LI-1350/2011) ގެ ޗެކް (ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ ގެ ޗެކް ރިޓާން ސްލިޕުން

އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އަދި ދަޢުވާލިބޭ ޢަބްދުﷲ ޢަލީ ގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިންގެ ހެކިބަހުން ބަލާއިރު މި މުޢާމަލާތަކީ ހިނގާފައިވާ މުޢާމަލާތެއްކަމަށާއި ޢަބްދުﷲ ޢަލީ އާއި އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރާއި ދެމެދުން މި އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކޮށްފައިވާކަމާއި އަދި މިމުޢާމަލާތުގެ ދަށުން -/300,000ރ. (ތިންލައްކަ ރުފިޔާ) ޢަބްދުﷲ ޢަލީ ގެ ފަރާތުން އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރު އަށް ދީފައިވާކަން އެނގޭކަމަށް ހެކިން ހެކިބަސްދީފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

ބުނެވިދިޔަ -/300,000ރ. (ތިންލައްކަ ރުފިޔާ) އަނބުރާ ދޭއިރު ވިޔަފާރީގެ ފައިދާގެ 25% (ފަންސަވީސް އިންސައްތަ) އަށްވާ -/100,000ރ. (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) ނަގައިދެވެން ނެތްކަމާއި، އަދި ފައިސާ އަނބުރާ ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތަށްފަހު ނުދައްކާ އިތުރުވާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް -/500ރ. (ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ޢަބްދުﷲ ޢަލީ އަށް އުއްމުކުލްޘޫމް ދޭންޖެހޭކަން އެއްބަސްވުމުގެ 4 އަދި 5 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެން އޮތް ކަމުގައިވިޔަސް ހާޖިސް ދަރަނީގެ މިފަދަ މުޢާމަލާތްތަކުގައި ހާޖިސްދަރަނި އަނބުރާ ދެއްކުމުގެ އިތުރުން ނަގައިދިނުމަށް އެދޭ ފައިސާއަކީ ޝަރުޢީ ހުކުމަކުން ނަގައިދެވޭން ފައިސާއެއް ނޫންކަމާއި،

އެހެންކަމުން ޢަބްދުﷲ ޢަލީގެ އަތުން އުއްމުކުލްޘޫމް -/300,000ރ. (ތިންލައްކަ ރުފިޔާ) ނަގާފައިވާކަމާއި އަދި މިފައިސާ އަނބުރާ ޢަބްދުﷲ ޢަލީ އަށް އުއްމުކުލްޘޫމް ލިބިދީފައިވާކަން އެނގެން ނެތުމުން މި ފައިސާ އަޔާ އުއްމުކުލްޘޫމްގެ ފަރާތުން ޢަބްދުﷲ ޢަލީ އަށް ލިބިދޭންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަން ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހުކުމަކުން ޝަރީޢަތަކުން ޘާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ބުނެވިދިޔަ -/300,000ރ. (ތިންލައްކަ ރުފިޔާ) ޢަބްދުﷲ ޢަލީ އަށް ލިބިދިނުމަށްޓަކައި ސިވިލް ކޯޓުން ދެއްކި ހުކުމްކުރުމަށް ބ.ހިތާދޫ/ ރަނައުރުގެ، އުއްމުކުލްޘޫމް (ދ.ރ.ކާޑު ނަންބަރު:A143928) އަށް އަންގައި ހުކުމްކޮށްފިއެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

02- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 656/Cv-C/2015 މައްސަލަ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކޮށްދިނުން އެދި ބ.ހިތާދޫ/ ރަނައުރުގެ، އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން 04 (ހަތަރެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އިސްތިއުނާފާއި ބަޔާން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 656/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ ހިންގައި ހުކުމްކޮށްފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/31 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މަދަނީ އުޞޫލުތަކާއި އަދި އިޖްރާއާތުތަކާއި އަދި ކޯޓަށް މީހުން ހާޒިރުކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ ޤަވާއިދާ ހިލާފަށް ކަމުގައިވުންކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، މިމައްސަލައަކީ ފައިސާގެ މުޢާމަލާތަކަށް ވެފައި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ޕްރީޓްރަޔަލް ޖަލްސާގައި 12 ޖޫން 2015 ވަނަ ދުވަހު 11:00 ގައި ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުމުގައި އަބްދުލް ޢަލީގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދަޢުވާއާ ބެހޭ ލިޔުންތަކާއި އިތުރަށް ބަލާއިރު، ސާބިތުކުރުމަށް ދަޢުވާއާ ގުޅޭ ލިޔުންތަކާއި ހެކިބަސް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު ދިނުމަށްފަހު ކުރިއަށް ގެންދާ މައްސަލައެއް ކަމަށް ވާއިރު، ދަޢުވާ ބޭއްވުމުގެ ފުރުސަތެއް ދޭންޖެހޭ މައްސަލަތަކުގައި މިގޮތަށް ނުދީ ބަލާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 656/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާއިން އިސްތިޢުނާފު ދަޢުވާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވާ ދަރަނި ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުން އަބްދުލް ޢަލީގެ ފަރާތުން އިސްތިޢުނާފުގެ މަރުޙަލާގައި ހުށަހެޅުއްވި ލިޔެކިޔުމާއި ޗެކު ބަދަލުކުރުމުގައި ނަސީބުގެ ބޭންކް އެކައުންޓް މުޢާމަލާތްތަކާއި ޗެކު ދޫކުރެވިފައިވަނީ އެކައުންޓް ނަންބަރު 770127202100 އަށް ނަންބަރު 70 ގައި އަބްދުލް ޢަލީގެ ނަން ލިޔެފައިވާކަމާއި އަދި އެޗެކު ބަލައިގަތުމަށް ބޭންކުން ޗެކް ޑިޕޮސިޓްގެ ކޮޕީއެއް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިނުވާކަން އިސްތިޢުނާފު ދަޢުވާގެ ދުވަސްތަކުގައި ފާހަގަކޮށް ނުބެލުމުގެ ސަބަބުން، އެޗެކު ދޫކުރެވުނު ބަޔާންތަކާއި ހެކިބަސް އަދި ލިޔެކިޔުމާއި، މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ، މަދަނީ މުޢާމަލާތެއްގެ މުއްދަތުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާނުލާ ފަރާތެއް ގޮތުގައި ހުކުމް ކުރެވިފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ، ސ. ފޭދޫ/ އޭދަފުށިވޭގެ، އަބްދުލް ޢަޒީޒް އަދިހުން ވ. ހިތާދޫ/ ރަނގަޅުގެ، އިބްރާހިމް ރަޝީދު ރ. -/300,000 (ތިންލައްކަ ރުފިޔާ) ނަގާފައިވާކަމާއި މިފައިސާ އަދި އިބްރާހިމް ރަޝީދުގެ ފަރާތުން އަބްދުލް ޢަޒީޒަށް ދިނުމަށް ފައިސާއާއެކު

ސާބިތުވާކަމަށާއި އެފައިސާ 09 ޖުލައި 2015 އިން ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކާ ހަވާލުކުރުމަށް އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރަށް އަންގައި ހުކުމްކޮށްފައިވަނީ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/2 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ އިޖުތިހާދުތަކާއި ޚިލާފަށްކަން ފާހަގަކުރެވޭތީކަމަށް ބުނެ ހުކުމަށް ނުކުތާއެވެ.

-03 މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 656/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވާ ގޮތާއިމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހޭ ކަމަށްބުނެ ބ.ހިތާދޫ/ ތަނަވަށުގެ، އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ، އެނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބެލުމަށް އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަކަމަކީ، "ވިޔަފާރީގެ އެއްބަސްވުން" މިނަމުގައި، ރާއްޖެއިން ބޭރުން އެނަރޖީ ޑްރިންކްއެއް ކަމުގައިވާ "ބެއިގަރ" ބްރޭންޑްގެ ޑްރިންކްސްގެ 01 ކޮންޓެއިނަރ ރާއްޖެ ގެނައުމަށްޓަކައި ފައިސާ ދައްކާދޭތަން ސ.ފޭދޫ/ ސަރުދިލާމަންޒިލް އަބްދުލް ޖަލީލާއި ބ.ހިތާދޫ/ ތަނަވަށުގެ އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރާއި ދެމެދު 22 މާރިޗު 2012 މިތާރީޚުގައި އެއްބަސްވުމެއްވެފައި ހުންނަކަމާއި، މިއެއްބަސްވުމަކީ ބުނެވުނު މިއެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ވިޔަފާރި މުދާމަދާރުކުރެއްކަނި "އަތުރަލް އިންވެސްޓްމަންޓް" ހިއާ ފުރާތް އިންވެސްޓްމަންޓްކާއި އެކުގައި ކަމަށްވިޔަސް އިންވެސްޓްމަންޓްގެ ފަރާތުން ޖިންސާ އުފުލާނީ އަބްދުލްޖަލީލްކަމަށް އެއްބަސްވުމުގެ ފުރަތަމަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެން ހުންނައިރު، މިއެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން -/300,000ރ. (ތިންލައްކަ ރުފިޔާ) އަބްދުލް ޖަލީލްގެ ފަރާތުން އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރަށް ދިންކަމާއި އަދި މިފައިސާ އަނބުރާ އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރު އަބްދުލް ޖަލީލާ ހަވާލުކުރާއިރު ވިޔަފާރީގެ ފައިދާގެ 25% (ފަންސަވީސް އިންސައްތަ) އަންނާ -/100,000 (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) އާއެކު -/400,000ރ. (ހަތަރުލައްކަ ރުފިޔާ) އަބްދުލް ޖަލީ އަށް އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން ދޫކޮށްލާނަކަމަށް އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ އަދި 3 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އަދި އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން މިފައިސާ އަނބުރާ އަބްދުލް ޖަލީލަށް ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތަކީ 45 ދުވަސްކަމާއި ފައިސާ ނުދައްކާ އިތުރުވާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް -/500ރ. (ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) އަބްދުލް ޖަލީލަށް އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރު ދޫކުރަންޖެހޭނެކަން އެއްބަސްވުމުގެ 4 އަދި 5 ވަނަ މާއްދާއިން އެގެން އޮންނައިރު، މިބުނެވުނު ގޮތުގެ މައްޗަށް މިއެއްބަސްވުން އެކުލަވާލެވިފައިވާކަމާއި ދެން އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން އިންކާރުނުކުރާކަމާއި،

އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ މައްޗަށް އަހްމަދު ޢަލީގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާ އުފުލާފައިވަނީ ބުނެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަހްމަދު ޢަލީއަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާ ދިނުމުގެ ގޮތުން އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ ޓޫރަސް އިންވެސްޓްމަންޓްސް ކަމުގައިވާ އަކުރަމް އިންވެސްޓްމަންޓް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު LI-1350/2011) ގެ ފަރާތުން ދީފައިވާ ޗެކް ބައުންސްވެފައިވާތީ، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަހްމަދު ޢަލީގެ ފަރާތުން އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރަށް ދީފައިވާ ފައިސާއާއި އެއްބަސްވުމުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރު ދޭންޖެހޭ ފައިސާއާއި ފައިސާދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތުގައި ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން ޖުރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުމަށްކަން އެނގެން އޮންނަނީއެވެ.

(ނ) ދެވަނަކަމަކީ، މިމައްސަލައިގައި އަހްމަދު ޢަލީގެ ފަރާތުން ހަވާލުކުރައްވާ -/300,000ރ. (ތިންލައްކަ ރުފިޔާ) އަދި އަހްމަދު ޢަލީގެ ފަރާތުން އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރަށް ލިބިފައިނުވާ ފައިސާއެއްކަމަށް އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން ދިފާޢުގައި ކޯޓުގައި ބުނެފައިވަނީ މިދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެވުނު "ވިޔަފާރީގެ އެއްބަސްވުން" މިނަމުގައި އޮތް އެއްބަސްވުމާއި ގުޅޭ އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން އިންކާރު ނުކުރާކަމާއި، މިއެއްބަސްވުމުގައި ދަށުން ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ހަވާލުކުރައްވާފައިވަނީ 22 މާރިޗު 2012 ގައިކަމަށް ލިޔެވިފައި އޮންނައިރު، މިމައްސަލައިގައި ދެފަރާތުން ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުމުން ހިނގާ ހިސާބުން މިދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވިޔަފާރީގެ މި މުޢާމަލާތްކުރެވުނުކަން އަދި މިމުޢާމަލާތުގައި ދެފަރާތުން އަހްމަދު ޢަލީގެ ފަރާތުން ދޫކޮށްފައި ފައިސާ އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރަށް ލިބިފައިވާ ކަމުގެ މައްޗަށް ހިސާބުކުރެވޭ ހުށަހެޅިފައިވާ އޮތް އިރު، އެހެނިހެން ހިސާބުން ޗެކުތަކުގެ ފައިސާ އަހްމަދު ޢަލީގެ ފަރާތުން ދޫކުރެވިފައިވާކަން އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން ދެކޮޅުހަދާފައިނުވާއިރު މިގޮތުން އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަދަށް ފައިސާ އަދާކުރާ ދިނުމުގެ ގޮތުން އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ ޓޫރަސް އިންވެސްޓްމަންޓްސް ކަމުގައިވާ އަކުރަމް އިންވެސްޓްމަންޓް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު LI-1350/2011) ގެ ނަމުގައި އޮންނަ ޗެކެއް މިމުޢާމަލާތާއި ގުޅިގެން އަކުރަމް އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އަހްމަދު ޢަލީއަށް ދޫކޮށްފައި އޮތް އިރު، އެޗެކުގައިވާ ފައިސާގެ އަދަދަށް ބަލާއިރު މިހާ މިމުޢާމަލާތާއި ގުޅިގެން ދޫކުރެވިފައިވާ ޗެކެއްކަން އެނގެން އޮތުމުން މިހާ އަހްމަދު ޢަލީ ބޭނުމަކަށް އިތުރަށް ބޭނުމަށް ވިއްބައިފި ފިޔަވައިލައްވައިގެން ބަލައިގަތުމަށް އޮންނަކަމާއި، މިޗެކުގެ ސަބަބުން އަހްމަދު ޢަލީގެ ފަރާތުން އުއްމުކުލްޘޫމް ކަންކަން ސާބިތުކުރެވިފައިނުވާކަމަށް އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން ކުރަނީ ސަޕޯޓު ނުކުރެވޭ ވާހަކައެއްކަމަށް ފެނިއްޖެއެވެ، މިހާ ސަބަބަށް ނުން ޗެކެއްކަމަށް

ބެލެވޭވަރަށް އެކަށީގެންވާ ހުއްޖަތެއްކަމުގައި ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތަށް ހާޟިރުވުމަށް ފޮނުވާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަށެވެ.

(ނ) ތިންވަނަކަމަކީ، މިމައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުގައި ހިނގާދިޔަ އިޖުރާއާތު ސަބަބު ދެނެގަތުމަށް ބަލާ ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތަށް ޝަރީޢަތުގެ ދަތުރުތަކަށް ފޮނުވިފައިވާ ވަގުތަކީ މައްސަލަ ބެލިއިރު، މިމައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުން އަމުރު ކުރީ ދަޢުވާ ޖަވާބުދާރީ ކުރުމަށް ދަޢުވާކުރި ފަރާތުގެ، އެކޯޓުގައި އަދި ޝަރީޢަތެއް ނުބޭއްވޭކަމާއި، އަދި މިމައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް ކަނޑައެޅިގެން ސިވިލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތްތަކަށް ހާޟިރުކުރުމަށް ކަމަކުރަން ދިމާކުރެވުނު ތާރީޚަކީ، ނަމަވެސް އެކަމާ ގުޅިގެން ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތާއި ދިޔައީ، އަދި މިމައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް ދަޢުވާލިބުނު 12 މެއި 2015 ވަނަ ދުވަހުގެ 11:00 އަށް ޝަރީޢަތް ހާޟިރުވުމަށް އަންގައި މިއޮފީހުގެ ނިޔާވެރިއާ ގޮސް ހާޟިރުކުރާ ކޯޓުން ފޮނުވި އަޅުގަނޑުގެ ނަންބަރު 2015/61 " ކޯޓަށް ހާޟިރުވުމުގެ އަމުރު" ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތަށް ފޮނުވާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އެފަދަ ޚިޔާލުގައި ބައްދަލުކުރުމަށް ގޮވާލާފައިވާ ދިއަން ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތް ކޯޓަށް ހާޟިރުވުމަށް ފޮނުވާފައިވާކަމާއި، އެދުވަހުގެ ބައްދަލުކުރުމުގައި ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތް ޝަރީޢަތަށް ހާޟިރުވުމަށް، ދުވަސް ފަހަކަށް ޝަރީޢަތަށް ހާޟިރުކުރުމަށް 30 ޖޫން 2015 ވަނަ ދުވަހުގެ 11:00 އަށް ކޯޓަށް ހާޟިރުވުމުގެ އަމުރު ސިވިލް ކޯޓުން ހ.ހިމާރު މެދުސްބަރާޖް ކޯޓަށް ޙާޟިރުކަން ފަރާތަށް ދިނުމަށް ފޮނުވާކަން އެނގެން އޮތުމެވެ، އެ އަމުރުގައިވާ ބައްދަލުކުރުމަށް ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތަށް ޝަރީޢަތަށް ހާޟިރުވުމަށް ފޮނުވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، މިއަންގާކަން މިމައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތް ހާޟިރުކުރުމަށް މައްސަލަ ހިނގާފައިވާ ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތަށް މައްސަލަ ދައުލަތުން ގޮވާލާފައި މައްސަލައިގައި ދުވަސްތަކާއި ހުށަހެޅުމަށް ނަމަވެސް ޝަރީޢަތަށް ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތް ހާޟިރުވުމުން ކަނޑައެޅިކަމަށް، މިމައްސަލައިގެ އެހާސް ފަހުން ހާޟިރުވުމަށް ހިނގާދިޔަ ދަޢުވާލިބުނު ޝަރީޢަތް ހާޟިރުކޮށް މިމައްސަލަ ފަހުން ހާޟިރުވުމުގައި އަމުރުކުރި ތަފާސް ހިނގާކަން ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތަށް ގުޅުމެއް، ދަޢުވާލިބުނު ފަރާތް ދޭތެރޭ ދިރާސާގައިވާ ޤަޟިއްޔާ ޝަރީޢަތް ހާޟިރުވުމަށް މަޤްބޫލު ކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމަށް ބަލައިލާއިރު ފޮނުވާފައިވާކަމުގައި ނުބެލެވޭތީ، މިމައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުން ހިނގާފައިވާ ގޮތުގެ ތަޞައްވަރުކުރެވޭ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފުވާކަމުގައި ނުބެލެވޭތީވެ.

ވީމާ، އިސްތިއުނާފަށް ސަބަބުތައް އެފަދައިން ހުރުމުން މިމައްސަލަބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ދެކެނީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 656/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމަކީ ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ވިޔަސް ސަބަބެއް ނެތްކަމުގައެވެ.

- **ހުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތަކާއި އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 656/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ބ.ހިތާދޫ/ ރަނދުރާގެ އުއްމުކުލްޘޫމް އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އެބުނުމަށް ބަދަލުގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ވިޔަސް ފެންނަން ނެތުމުން މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުވެވަޑައިގަންނަވާތީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 656/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމް ބަދަލުނުކޮށް ދެމެހެއްޓުން ތަބުރު ނިންމަވަން ކަނޑައަޅައި އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމް ކުރެވުނެވެ.